

MEMORANDUM

PROVINCIE :: UTRECHT

2018MME77

DATUM 27-3-2018
AAN Commissie MME
VAN GS – gedeputeerde Van den Berg
DOORKIESNUMMER 2641
ONDERWERP Indicatoren energietransitie

Inleiding

Tijdens het BOB-proces dat heeft geleid tot de Energieagenda “Klimaat voor Energietransitie” is meerdere malen gesproken over de te hanteren beleidsindicatoren. Bewust is gekozen voor outcome indicatoren die inzicht geven in de ontwikkeling richting een klimaatneutrale provincie. Sinds publicatie van de Energieagenda zijn door Provinciale Staten meermaals vragen gesteld over deze indicatoren, met name over het gebrek aan actualiteit daarvan.

Dit memo geeft een antwoord op een deel van de gestelde vragen en is bedoeld als aanzet voor een discussie over aanpassing van de beleidsindicatoren. Het is aan Provinciale Staten om aan te geven of deze discussie daadwerkelijk gevoerd dient te worden.

Huidige indicatoren

In de Energieagenda 2016-2019 zijn de volgende indicatoren opgenomen:

Naam Indicator	Omschrijving	Streefwaarde
<i>Energiebesparing</i>	Energiebesparing per jaar	5% per jaar
<i>Toename productie van hernieuwbare energie</i>	Toename ten opzichte van vorig jaar	11% toename per jaar
<i>Aandeel duurzame energie</i>	Aandeel ten opzichte van energieverbruik	5% in 2020; 100% in 2040
<i>Opgestelde vermogen windmolens</i>	Totaal vermogen op grondgebied provincie	65,5 MW _e in 2020

In 2017 is binnen IPO afgesproken om de volgende twee uniforme indicatoren te hanteren voor alle provincies:

1. Totale productie van hernieuwbare energie (Energie per jaar in PJ)
2. Uitstoot van broeikasgassen (kton CO₂-equivalenten)

De eerste van deze twee indicatoren gebruikten we al. Met ingang van 2018 wordt de gerealiseerde waarde niet meer uitgedrukt in een percentage, maar in een absoluut getal (in peta joules). De nagestreefde toename is ongewijzigd.

De tweede van deze indicatoren blijkt niet te bestaan. Dat wil zeggen dat de data ontbreekt om de indicator per provincie te kunnen berekenen. Het betreft dan vooral de uitstoot van niet-CO₂ broeikasgassen. Dit is aangekaart binnen IPO en tot er een oplossing is, kunnen we deze indicator niet publiceren.

Huidige indicatoren zijn niet actueel

De indicatoren (met uitzondering van opgestelde vermogen windmolens) worden vastgesteld door RWS (klimaatmonitor.nl) op basis van vooral CBS-gegevens en enkele andere bronnen. RWS is dus afhankelijk van CBS en CBS is afhankelijk van bedrijven die verplicht en soms vrijwillig data aanleveren. Beide partijen hebben reken- en interpretatietijd nodig om de ruwe (privacygevoelige) data om te zetten naar openbaar beschikbare gegevens. Zo komt het dat gegevens voor jaar T normaal gesproken in de loop van jaar T+2 gepubliceerd worden. Hierbij is de tijdsplanning van de langzaamste schakel bepalend. Sommige delen van indicatoren, zoals het totale aardgas- en elektriciteitsverbruik, komen in T+1 al beschikbaar.

In 2017 was er een bijkomend probleem. Door aangescherpte privacyregelgeving stelde energiebedrijven hun gegevens over geproduceerde zonne-energie niet beschikbaar aan het CBS. Zo komt het dat de opgewekte kWh zonne-energie per provincie in 2015 nu nog steeds niet bekend is. Binnen IPO is - op initiatief van de provincie Utrecht - inmiddels besloten dat we een financiële bijdrage gaan leveren aan het oplossen van het probleem van juiste en tijdige informatie over geproduceerde Kwh zonne-energie. De verwachting is dat dit probleem in 2018 wordt opgelost.

Huidige indicatoren zeggen weinig over de actuele inzichten van de effectiviteit van ons beleid

De indicatoren die wij nu hanteren geven aan of we twee jaar gelden op koers lagen voor onze energieambities. Wij begrijpen dat dit geen recht doet aan het gesprek dat GS en PS met elkaar willen voeren. Zelfs al zouden de indicatoren actueel zijn, dan nog zit er een forse vertraging in de door provincie getroffen maatregelen en gerealiseerde energiebesparing of geproduceerde duurzame energie. Als bijvoorbeeld overeenstemming wordt bereikt met een gemeente over een te realiseren zonnenveld, dan duren de bestemmingsplanprocedure en de realisatieperiode vaak nog twee jaar of langer. Het recent gelanceerde provinciale energiefonds heeft een looptijd van 20 jaar. Projecten die een lening krijgen hebben ook te maken met een realisatietermijn van 1 jaar en bij complexe projecten vaak langer, bijvoorbeeld door vergunningprocedures. De resultaten zijn dus niet meteen zichtbaar.

Alternatieven voor meerjarige kwantitatieve indicatoren zijn niet beschikbaar

Wij hebben onderzoek laten doen welke indicatoren geschikt zijn om het succes en/of de voortgang van ons beleid te monitoren. Geconcludeerd moet worden dat er geen geschikte getalsmatige indicatoren zijn die meerjarig inzicht verschaffen in het succes van het beleid. Daarbij komt dat de invloed van de provincie op realisatie van deze doelen moeilijk hard te maken zal zijn, omdat in een transitie veel partijen aan dezelfde doelen werken.

Kwalitatieve beoordelingscriteria zijn geschikt om te beoordelen of we de juiste dingen doen

De huidige praktijk is dat er gestuurd wordt op realisatie van het meeste effect met de beschikbare financiële middelen en menskracht. Dit is een sturingsfilosofie die is vastgelegd in de Energieagenda. Belangrijke criteria in de sturingsfilosofie zijn:

1. Bijdrage aan één of meerdere van de vier prioriteiten uit energieagenda
2. Voorkeur voor rol van bemiddelaar of rol van financier met grote multiplier op ingezette middelen
3. Diepte-investeringen in een klimaat voor energietransitie: toegang tot kennis, contacten en financiering
4. Keuze voor ondersteuning van opschaalbare projecten
5. Ruimte voor experimenten (met name "de eerste keer" wordt ondersteund)
6. Bevoorrechte positie voor Utrechtse ondernemers
7. Inzet van intermediaire organisaties (opererend tussen markt en overheid)
8. Breed draagvlak en brede consortia

Alle investeringen die tot op heden zijn gedaan, scoren op minimaal de helft van deze acht criteria.

Voorstel voor aanpassing indicatoren

- De indicatoren voor productie van duurzame energie handhaven (want die is verplicht).
- De indicator voor aandeel duurzame energie te schrappen, omdat het in feite een resultante is van de indicator voor energiebesparing (ongecorrigeerd) en productie van duurzame energie.
- De indicator voor windmolens handhaven.
- Aanvullend op de jaarrapportage voor PS jaarlijks een overzichtstabel maken van alle financiële uitgaven binnen de energieagenda groter dan € 25.000,- gescoord naar de 8 kwalitatieve beoordelingscriteria.

Indicatoren kunnen enkel bij de begroting worden gewijzigd. Op dat moment zullen wij u verder informeren over de indicatoren.